GIRONA NOTICIES.COM
+ Periodisme

Pelegrí de Tossa, la llegenda.

La Selva | 15/01/2014 | 09:18

El 20 de gener, el poble de Tossa complirà un any més el ritual de Sant Sebastià i es sabrà qui serà el Pare Pelegrí.

El 20 de gener, el poble de Tossa complirà un any més el ritual de Sant Sebastià i a les set del matí, amb l'església de Sant Vicenç plena de gom a gom, es sabrà qui serà el Pare Pelegrí d'enguany. Qui més qui menys coneix en què consisteix la tradició del Pelegrí i el vot que, any rera any, compleix el poble, però potser poca gent, sobretot els nouvinguts, coneixen el perquè de tot plegat. A continuació ho intentarem explicar. Haurem de remuntar més de 500 anys...

Corria l'any 1400. Un dia d'hivern qualsevol. Els vailets jugaven pels camps, els grans treballaven i els joves enamorats passejaven pels voltants de la muralla com cada dia... però aquell dia es va veure un vaixell estrany que anava a la deriva. El vaixell, sense bandera, va atracar violentament i sense control a la platja. Alguns homes s'hi van apropar i van entrar a buscar els tripulants o el que portés aquell misteriós vaixell. A bord, tots eren morts, però el vaixell era ple de riqueses i objectes de valor que, aviat, es van repartir pel poble.

Diu la llegenda que una de les velles del poble era bruixa i que estava estranyament preocupada des de que el vaixell va anar a parar a la vila. Temia que alguna desgràcia els cauria al damunt... i aviat es van confirmar aquests temors. Els mariners havien mort d'una desagradable infecció i havien contaminat tot el que el vaixell portava: riqueses, mobles, roba, llibres, plànols... Calia cremar-ho tot abans que la gent de Tossa també es contagiés. Fins i tot els cadàvers dels mariners.

Però eren temps difícils i alguns tossencs van desobeir les ordres i van amagar alguns dels valuosos objectes que portava el vaixell. Com era d'esperar, ben aviat l'estranya malaltia es va escampar i Tossa es va convertir en un bany de llàgrimes i lamentacions. Era la pesta.

Els vilatans emmalaltien a la feina, a casa... la pesta estava guanyant la partida i cada dia resultava més evident el gran abast de la infecció, que semblava no tenir límits, però, miraculosament, semblava respectar la figura del capellà.

Alguns dels veïns va decidir fugir. La gent comentava que a Llagostera no havia arribat la pesta i que, de moment, semblava un poble segur. Una de les veïnes que va marxar es va trobar a mig camí un personatge que, lluny d'espantar-la, quan més s'hi apropava més lluïa i més afecte desprenia.

El personatge li va dir que no marxés de Tossa, que tornés i busqués una imatge d'un sant que trobarien amagada sota l'escala del campanar. També li va dir que havien de matar un xai i esquarterar-lo per penjar la seva pell d'una torre ben alta. Després, havien d'enfilar plegats cap a la direcció del costat que ennegrís el xai per portar la imatge a la primera capella del sant que trobessin.

Alguna cosa va fer que la veïna confiés en aquelles paraules i va tornar cap a Tossa. Efectivament, sota l'escala del campanar, i enmig d'uns vells mobles, van trobar una caixa que contenia la imatge d'un sant... un sant que, segons va explicar la veïna, tenia la mateixa cara de l'home misteriós del camí a Llagostera. Era Sant Sebastià.

També es va sacrificar i esquarterar un xai i la pell es va penjar de la torre d'en Joanàs, una de les torres de la Vila Vella. La pell del xai es va ennegrir de la banda de muntanya, per tant, s'havia d'anar cap a Santa Coloma de Farners, on hi ha l'ermita de Sant Sebastià.

Damunt les espatlles d'alguns veïns de Tossa que encara eren vius, la imatge del sant va enfilar cap a Santa Coloma, però, a l'any 1400, allò no va ser un passeig. El camí va resultar llarg i perillós. Molts veïns van morir, però la imatge va arribar a Santa Coloma. L'endemà van començar el camí de tornada amb l'esperança que el pelegrinatge del poble hagués donat el seu fruit. En arribar a Tossa, ja de nit, la resta de veïns va rebre els peregrins amb els focs de la muralla encesos.

Mica en mica, la tranquil•litat i la salut van anar tornant a la vila. La pesta va desaparèixer en pocs dies. Llavors, es va fer un jurament solemne davant el sagrari de l'església de Sant Vicenç, el patró de Tossa: "cada any, els dies 20 i 21 de gener, en agraïment a la curació miraculosa, el poble de Tossa anirà en pelegrinatge fins a l'ermita de Sant Sebastià a Santa Coloma".

I, així, la salut ha perdurat a Tossa fins als nostres dies, però la situació social i política dels segles que han anat passant va obligar a modificar aquest jurament i a confiar en la figura d'un únic pelegrí –durant molts anys fent el pelegrinatge d'amagat- per fer complir el vot i que mai es deixés de perdre. Amb els anys, tot va anar canviant i ara, fins i tot, es permet que l'acompanyi gent que no és de Tossa, però que ha fet alguna promesa.

Abans del dia del pelegrinatge, només el rector de la parròquia, el Síndic -persona designada per l'Ajuntament a fi de vetllar pel vot- i el mateix interessat saben el nom de la persona que representarà el municipi pel compliment d'aquesta tradició. Per ser pelegrí s'ha de ser home i ser de Tossa.

El Vot del Poble comença a les set del matí del dia 20 de gener amb la missa del Cantar, que se celebra a la capella de Sant Sebastià, en un dels laterals de l'església. Abans d'iniciar-se la celebració, el síndic va a buscar el pelegrí, que resta en una estança, per presentar-lo públicament. Aquest és, segurament, un dels moments més emotius de la jornada. Són, aproximadament, cinc segons en què el recinte sagrat emmudeix. Aquest moment àlgid continua en el trajecte que fa l'escollit fins a la capella en què es fa la litúrgia, on el xiuxiueig de la gent delata que un a l'altre s'estan dient qui és el pelegrí d'enguany.

Acabada l'eucaristia, dóna inici la processó que trasllada la imatge de Sant Sebastià fins a la capella dels Socors. És en aquest punt que les autoritats acomiaden el Pare Pelegrí i els fidels que l'acompanyen. El protagonista rep el salconduit -document acreditatiu en què l'Ajuntament sol•licita a les autoritats civils i eclesiàstiques que faclitin el pelegrinatge- i el durillo, una moneda d'or que serveix, com a símbol, per pagar els oficis religiosos que es fan a Santa Coloma.

Abans de sortir del nucli urbà, el Pare Pelegrí fa una parada a Ca l'Avi. A mesura que el trajecte avança, més fidels s'afegeixen al pelegrinatge. Hi ha un punt emblemàtic: Terra Negra, límit del terme municipal de Tossa. El Pare Pelegrí aplega totes les persones -amb el crit "Ja hi sou tots?", repetit en tres ocasions- i beneeix Tossa i els presents amb tres senyals de la creu mirant al mar. L'altre punt significatiu del trajecte és el pont del Molí, un pas per sobre una riera que permet, a l'organització, comptar quantes persones acompanyen el Pare Pelegrí. El dinar, amb una parada breu, se celebra als Terrassos. L'arribada del Pare Pelegrí a la capella de Sant Sebastià de Santa Coloma es realitza, tal com diu la tradició, quan es fa fosc. Ja a Santa Coloma es fa una eucaristia per fer complir el vot. El trajecte, de 40 quilòmetres, està farcit de regles, més o menys explícites. A tall d'exemple, els pelegrins descalços van davant. I el Pare Pelegrí rep tractament de vos.

L'endemà, la jornada també comença amb un missa. Un cop acabada, els pelegrins inicien el trajecte de tornada, que inclou diferents punts de parada -fixos- que solen coincidir amb els àpats. Els punts són Mallorquines, l'esplanada del Molí de Can Poch, la capella de Santa Seculina, Can Noguera, Can Garriga, i Ca l'Aromí. La suma del trajecte d'anada i tornada comprèn uns 80 quilòmetres.

Els habitants de Tossa saben que arriba el pelegrinatge quan es fa fosc i comença a repicar la campana de la capella dels Socors. Els pelegrins entren al poble, es dirigeixen cap a la capella, es situen en fila davant el recinte sagrat, resen el rosari i es fa públic el compliment del vot, davant la mirada de centenars de persones. Llavors, per acabar la litúrgia, es fa una processó final cap a l'església parroquial –en la que només hi poden participar els homes de Tossa-, on la imatge del sant és venerada.

Autor:

https://gironanoticies.com/noticia/27910-pelegri-de-tossa-la-llegenda.htm